

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра галузевого перекладу та іноземних мов

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ТЕКСТІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ СЕРІАЛУ «ШЕРЛОК»)

Виконав здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи 6ФП
спеціальності 035 «Філологія»
освітньо-професійної програми
«Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська»
Паслед В.О.

Керівник: к. пед. н., доцент Стеценко Н.М.

Хмельницький – 2025 р.

Додаток 4
до Наказу №219
від 19.09.2025 р.

Завідувачу кафедри
галузевого перекладу
та іноземних мов
Лебедєвій А.В.
здобувача вищої освіти
Паслед В.О.

ЗАЯВА

щодо самостійності виконання письмової роботи

Я, Паслед Вікторія Олександрівна,
(ПІБ повністю)

здобувач вищої освіти факультету міжнародних економічних відносин,
управління і бізнесу
(назва факультету)

035 «Філологія»
(код та назва спеціальності)

«Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
англійська»
(назва ОП)

2 курс, денна форма навчання
(курс та форма навчання)

другий (магістерський) рівень вищої освіти
(здобувач освітнього ступеня)

Заявляю, що моя письмова робота на тему:

«Особливості перекладу англomовних аудіовізуальних текстів українською
мовою (на матеріалі серіалу «Шерлок»)»
(назва роботи)

виконана самостійно і в ній не міститься елементів плагіату. Всі запозичення з друкованих та електронних джерел мають відповідні посилання.

Я ознайомлений (а) з діючим Порядком застосування системи «Anti-Plagiarism» у 2025-2026 н.р. в Херсонському національному технічному університеті, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску письмової роботи до захисту та застосування дисциплінарних заходів.

Як автор, я згоден на безоплатній основі передати університету невиключні права на використання моєї письмової роботи шляхом її оприлюднення у довготривалому відкритому доступі в репозиторії університету відповідно до вимог чинного законодавства України про авторське право та згідно з Положенням про інституційний репозиторій Херсонського національного технічного університету (наказ №218 від 08.12.2023 р.).

Дата **05.12.2025**

Підпис

Додаток 5
до наказу №219
від 19.09.2025 р.

СУПРОВІДНИЙ ЛИСТ

до письмової роботи, що подається на перевірку на наявність плагіату

Назва роботи: «Особливості перекладу англомовних аудіовізуальних текстів українською мовою (на матеріалі серіалу «Шерлок»)»

Автор (ПБ): Паслед Вікторія Олександрівна

Шифр академічної групи: 6ФП

Випускова кафедра: галузевого перекладу та іноземних мов

Керівники (ПБ всіх керівників): Стеценко Наталя Миколаївна

Консультанти (ПБ всіх консультантів, за наявності): Стеценко Наталя Миколаївна

Опоненти (ПБ всіх опонентів, за наявності): _____ - _____

Адреса автора у корпоративній електронній пошті ХНТУ: _____
s6873174@kntu.edu.ua

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
 Кафедра галузевого перекладу та іноземних мов
 Освітній рівень другий (магістерський)
 Спеціальність 035 “Філологія”
 Спеціалізація 035.041 “Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська”
 Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

к. філол. н., доцент

_____ Аеліта ЛЕБЕДСВА

«27» січня 2025 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА**

Паслед Вікторії Олександрівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Особливості перекладу англійськомовних аудіовізуальних текстів українською мовою (на матеріалі серіалу «Шерлок»).

керівник роботи Стеценко Наталя Миколаївна, к. пед. н, доцент,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказами закладу вищої освіти від 14.01.2025 № 21-с та 16.09.2025 № 426-с.

2. Строк подання студентом роботи 19.12.2025

3. Вихідні дані до роботи: Об'єктом дослідження є англійськомовний серіал «Шерлок» (BBC, 2010–2017). Предметом дослідження є перекладацькі рішення й трансформації в англійськомовному серіалі «Шерлок».

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

1. Теоретичні засади аудіовізуального перекладу. 2. Лінгво-стилістичні особливості аудіовізуального тексту. 3. Специфіка кіноперекладу серіалу «Шерлок».

5. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу (з точним зазначенням джерел оригінального та перекладних текстів)

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада керівника/рецензента	Підпис, дата	
		завдання видано	завдання прийнято
<i>Консультант з написання I-III розділів</i>	<i>Наталя СТЕЦЕНКО к. пед. н, доцент</i>	27.01.2025	19.11.2025
<i>Консультант з нормоконтролю</i>	<i>Наталя СТЕЦЕНКО к. пед. н, доцент</i>	27.01.2025	26.11.2025

7. Дата видачі завдання 27.01.2025

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Збір та опрацювання матеріалів для формування теми та завдань дослідження	27.01.25 – 09.02.25	<i>виконано</i>
2.	Складання і затвердження плану роботи. Визначення методологічної бази та методів дослідження	10.02.24 – 23.02.25	<i>виконано</i>
3.	Робота над I розділом кваліфікаційної роботи, систематизація теоретичних джерел	16.09.25 – 15.10.25	<i>виконано</i>
4.	Робота над II розділом кваліфікаційної роботи. Збір фактичного (ілюстр.) матеріалу	16.10.25 – 31.05.25	<i>виконано</i>
5.	Робота над III розділом кваліфікаційної роботи	01.11.25 – 15.11.25	<i>виконано</i>
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	16.11.25 – 19.11.25	<i>виконано</i>
7.	Оформлення роботи	20.11.25 – 26.11.25	<i>виконано</i>
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	27.11.25 – 03.12.25	<i>виконано</i>
9.	Надання роботи на рецензування	04.12.25 – 08.12.25	<i>виконано</i>
10.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	09.12.25	<i>виконано</i>
11.	Захист роботи в ЕК	22.12.25	

Здобувач _____ Вікторія ПАСЛЄД
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Керівник роботи _____ Наталія СТЕЦЕНКО
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ ...	11
1.1. Поняття аудіовізуального тексту та його особливості	11
1.2. Стратегії кіно перекладу. Перекладацькі трансформації	15
1.3. Труднощі перекладу аудіовізуальних текстів	24
Висновки до розділу 1	27
РОЗДІЛ 2. ЛІНГВО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ТЕКСТУ.....	29
2.1 Поняття лінгво-стилістичних особливостей в аудіовізуальному перекладі	29
2.2 Серіал «Шерлок» як різновид аудіовізуального тексту	39
2.3 Лексико-стилістичні та жанрові особливості серіалу «Шерлок».....	48
2.4 Стратегії передачі лінгво-стилістичних особливостей у серіалі «Шерлок»	59
Висновки до розділу 2	68
РОЗДІЛ 3. СПЕЦИФІКА КІНОПЕРЕКЛАДУ СЕРІАЛУ «ШЕРЛОК».....	70
3.1. Загальна характеристика серіалу та сюжетна фабула	70
3.2. Відтворення лінгвокультурних особливостей (сленг, гумор, ідіоми).....	72
3.3. Застосування перекладацьких стратегій у субтитрах	76
Висновки до розділу 3	80
ВИСНОВКИ	82
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	84
ABSTRACT	93

ВСТУП

У сучасному глобалізованому світі аудіовізуальний текст виходить за межі національних кордонів. Фільми, серіали, відеоігри, рекламні ролики та інші мультимедійні продукти швидко розповсюджуються різними мовними спільнотами, що зумовлює потребу в якісному перекладі. Аудіовізуальний переклад (*АВП*) – це особлива галузь перекладознавства, де перекладач працює не лише з вербальним текстом, але й з образом, звуком, ритмом та темпоритмічними обмеженнями. Саме багатокодовість аудіовізуального тексту визначає складність передачі змісту іншою мовою і робить тему дослідження **актуальною**.

По-перше, поширення стрімінгових сервісів створює ситуацію, коли переклад аудіовізуальних текстів стає не просто бажаним, а необхідним. Під впливом Netflix, Disney+ та Amazon Prime попит на якісний переклад аудіовізуальних текстів стрімко зростає. По-друге, серіал «Шерлок» став глобальним феноменом: після виходу першого сезону його переглядали мільйони глядачів у багатьох країнах, а кількість перекладів швидко зростала.

Британська драма поєднує детективний сюжет, іронічний гумор, інтертекстуальні алюзії на класичну літературу та сучасну поп-культуру, що становить серйозний виклик для перекладачів.

Теоретико-методологічні засади дослідження ґрунтуються на концепціях та положеннях, що містяться в ряді робіт таких відомих дослідників у галузі теорії перекладу, як І. Андрєєва, Ф. Бацевич, А. Гудманян, В. Карабан, Г. Кузенко, Т. Лук'янова, Н. Матківська та А. Мельник.

Теоретико-методологічну базу роботи становлять праці вітчизняних і зарубіжних учених у галузі теорії перекладу, аудіовізуального перекладу, прагматики та комунікативної лінгвістики, а також сучасні публікації про практику перекладу аудіовізуальних текстів.

В українському перекладознавстві більшість уваги зосереджується на особливостях перекладу саме художньої літератури, але специфіка аудіовізуального перекладу та основні поняття кіноперекладу теж привертають увагу багатьох науковців. Дослідження цих питань можна знайти у роботах К. Вітмен-Лінсен, І. Фодора, Х. Діаз-Сінтаса, Г. Готліба, А. Ремаель, Ф. Чауме, І. Гамб'є, Г. Андерман та ін.

У роботі застосовано методи порівняльного та описового аналізу, компонентний аналіз, структурно-функціональний та семіотичний підходи.

Тема роботи - особливості перекладу англomовних аудіовізуальних текстів українською мовою (на матеріалі серіалу «Шерлок»).

Об'єктом дослідження є лексико-стилістичні особливості англomовного серіалу «Шерлок» (BBC, 2010–2017).

Предмет дослідження - перекладацькі рішення й трансформації в англomовному серіалі «Шерлок».

Метою роботи є виявлення особливостей перекладу англomовних аудіовізуальних текстів українською мовою на матеріалі серіалу «Шерлок».

Для досягнення поставленої мети було визначено наступні **завдання**:

- 1) проаналізувати поняття аудіовізуального тексту, його структуру та семіотичні особливості;
- 2) схарактеризувати основні види аудіовізуального перекладу (дубляж, субтитрування, озвучення, аудіоопис) та умови їх використання;
- 3) визначити труднощі перекладу аудіовізуальних текстів та окреслити перекладацькі стратегії й трансформації, що застосовуються у практиці аудіовізуального перекладу;
- 4) дослідити лінгво-стилістичні особливості аудіовізуального тексту та роль кінотексту як його різновиду;
- 5) проаналізувати український переклад серіалу «Шерлок», зосередивши увагу на відтворенні сленгу, гумору, ідіом та культурно маркованих реалій.

Значна увага у роботі приділяється випадкам, коли особливості перекладу впливають на характеристику персонажів, відтворення гумору, сленгу, власних назв і топонімів.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному аналізі особливостей перекладу англomовного аудіовізуального тексту серіалу «Шерлок» (BBC) українською мовою. У роботі отримав подальший розвиток підхід до вивчення лінгвостилістичних, культурних та семіотичних складових субтитрованого перекладу, зокрема щодо передачі сленгу, гумору, ідіом та інтертекстуальних алюзій. Удосконалено класифікацію та аналіз перекладацьких стратегій і трансформацій, застосованих для адаптації швидких діалогів та мультимодальних елементів серіалу. Створено модель комплексного аналізу, яка дозволяє оцінювати збереження авторського задуму, характеристик персонажів та комунікативного ефекту для українського глядача.

Матеріалом дослідження слугували оригінальні сценарії й транскрипти епізодів першого та другого сезонів з урахуванням наявності їх української версії у форматі субтитрів. Для порівняльного аналізу було використано офіційний дубляж, підготовлений українською студією на замовлення телеканалу «1+1», та офіційні субтитри Netflix. У дослідженні здійснено покадрове зіставлення діалогів, у тому числі прямих і опосередкованих запозичень, жартів, ідіом, власних назв і культурних реалій.

Практична цінність полягає у тому, що у роботі представлено ефективні стратегії адаптації англomовних аудіовізуальних творів українською мовою.

Результати дослідження можуть бути використані у викладанні дисциплін з перекладознавства, лінгво-семіотичного перекладу та стилістики.

Робота пройшла **апробацію** на XVI Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Іноземні мови у сучасному комунікативному просторі» (17-18 квітня 2025 року), і результати представлено в тезах доповіді, а також у науковій статті “Special features of the English-Ukrainian translation of euphemisms,

jokes and cultural nuances in the BBC series ‘Sherlock’” – *Вісник науки та освіти*.
Серія “Філологія”. Вип. 7 (37). 2025. С. 90 - 99.